

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Петях Валерія Іллівна,
здобувач вищої освіти

Томашевська Мирослава Олегівна,
доктор філософії, асистент
кафедри дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту
Мукачівський державний університет

Законодавча база дошкільної освіти як провідної ланки розвитку особистості передбачає безперервність і наступність у єдиній системі освіти між усіма її ланками та необхідність створення належних умов для її здобуття. Це вимагає зміни світоглядних позицій, творчого переосмислення цілей, структури, змісту та процесуальності дошкільної освіти, зміщення акцентів на створення умов для поступального, повноцінного, всебічного, цілісного розвитку дошкільника.

Досвід роботи ЗДО показує, що ефективними та результативними технологіями навчання виступають інтерактивні, які спрямовані не тільки на креативний розвиток дітей, а й на мовленнєвий. Відтак вони дозволяють дітям увесь час взаємодіяти та знаходитись в режимі бесіди. Отже, перш за все це діалогове навчання, побудоване на взаємодії дітей дошкільного віку з оточуючим, що служить джерелом отриманого досвіду.

На думку Б. Бадмаєва [1], інтерактивне навчання – це навчання, «спрямоване в основному на психологію людських взаємин і взаємодії». Інтерактивний освітній процес організовується таким чином, щоб практично усі учасники брали участь у процесі пізнання, вони мають можливість розуміти та рефлексувати з тим, що їм знайоме. У процесі засвоєння навчального матеріалу, дошкільники здійснюють спільну діяльність, що дозволяє привносити свої знання, вміння та навички в роботу.

Таким чином, організація інтерактивного навчання дозволяє проводити освітній процес у різних формах. Так, індивідуальна форма передбачає самостійне вирішення поставленого завдання перед кожною дитиною. Парна форма використовується для вирішення завдань у парі. Під час групової форми роботи діти діляться на підгрупи та вирішують поставленні перед ними завдання. Якщо завдання дошкільники виконують одночасно, то це колективна або фронтальна форма роботи.

Цілеспрямована інтерактивна взаємодія дорослого з дітьми забезпечує оптимальні умови розвитку дошкільників, а саме:

- правильне та ретельне визначення теми, мети та завдань заняття;
- включення попереднього досвіду дітей у навчально-виховний процес;
- продумане поєднання індивідуальних і групових форм навчання, що дозволяє змінювати види діяльності дошкільників;

- активізація пізнавальної, розумової діяльності дітей на всіх етапах заняття;
- забезпечення творчої співпраці та взаємодії на заняттях;
- обов'язкове врахування вікових та індивідуальних особливостей дітей, їх творчих здібностей.

В освітній діяльності з старшими дошкільниками використовують адаптовані ігри, які спрямовані на розвиток пізнавальної сфери. Наприклад, для навчання дітей формувати та розв'язувати суперечності використовують ігри «Добре – погано», «Користь – шкода», «Навпаки», метод суперечностей тощо.

Метод суперечностей – це один із елементів діалектики, який зустрічається в побутовій діяльності дитини на кожному кроці: треба поїсти – будеш ситим, здоровим, битися не можна – зробиш боляче тощо. Працюючи за даним методом, вихователь відкриває дітям «світ протилежностей».

Також доцільно використовувати такі технології, як метод фокальних об'єктів, емпатія, моделювання тощо. Метод фокальних об'єктів – метод надання ознак одного предмета іншому. Фокальними (лат. focus – осередок) називають об'єкти, що перебувають у фокусі, в центрі уваги [2].

Також у ЗДО використовують технологію розвитку творчої уяви (розробник А. Страунінг), метою якої виступає розвиток творчої уяви; оптимізація розвитку сприйняття, уваги, пам'яті, мислення; активізація старших дошкільників до різноманітних проявів творчості; розширення діапазону мовленнєвої та пантомімічної виразності дітей; забезпечення психологічного комфорту дітей старшого дошкільного віку.

Ця технологія побудована за трьома блоками:

1. Метою першого блоку є розвиток невербальної уяви на основі заданих елементів. У рамках цього блоку використовують такі ігри, як: «Клякси», «Фоторобот» тощо.

Так, під час гри «Клякси» вихователь пояснює дітям, що таке клякса, як її можна поставити та демонструє способи отримання симетричних кляк. Після завершення підготовчої роботи дітям пропонують побачити в кожній кляксі як можна більше предметів.

2. Другий блок має на меті розвиток невербальної уяви. Дітям пропонують: ігри-бесіди, «Придумай гімнастику», серії ігор з фарбами («Три фарби», «Натюрморт», «Малюнок пальцями», «Музика»). Запропоновані ігри вихователь використовує під час занять з образотворчої (малювання, конструювання, ліплення, аплікація) та рухової діяльності.

Під час проведення гри «Музика» дітям пропонують прослухати музичний твір П. Чайковського «Пори року», після чого дошкільники повинні намалювати образи, які виникли в їхній уяві. Для цього діти використовують тільки чотири кольори – червоний, синій, зелений і жовтий. Після того, як діти намалювали, вихователь пропонує кожному підібрати назву до малюнку.

3. Третій блок спрямований на розвиток вербальної уяви. Мета цього блоку – розвивати самостійну словесну творчість. Використовують такі ігри, як «Коробка з казками» та ігри-подорожі.

Під час гри «Коробка з казками» діти мають можливість відобразити враження, які вони отримали від навколишнього та улюблених книг, розвивати взаємовідносини з однолітками та дорослими. У коробку вихователь кладе картки, на яких зображені предмети навколишньої дійсності. Діти сідають в коло та по-черзі діставали картки із коробки й придумували казку з зображеними предметами. Все, що придумували діти, вихователь записує в зошит. Таким чином усі результати творчої діяльності були зібрані в бібліотеку «Юних казкарів» [3].

Проаналізувавши досвід сучасних ДНЗ, ми дійшли висновку, що вихователі використовують активні технології в освітньому процесі для розвитку мовлення, уяви та креативності дітей старшого дошкільного віку. Впровадження цих технологій в освітній процес дозволяє системі дошкільної освіти відповідати вимогам суспільства до виховання та навчання дітей дошкільного віку, створювати умови для диференціації та індивідуалізації освіти дошкільників, постійно оновлювати та збагачувати знання дітей, які дозволяють сформувати життєву компетенцію випускників ЗДО.

Список літератури

1. Бадмаев Б. Ц. Методика преподавания психологии : учеб.-метод. пособ. для преподават. и аспирантов вузов / М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1999. – 304 с.
2. Корзун А. В. Веселая дидактика: Элементы ТРИЗ и РТВ в работе с дошкольниками, Университетское, 2000. С. 87–118.
3. Тарасенко Г. С. Дослідницька складова професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів. Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: зб. наук. праць : наук. записки Рівненського держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 5 (48), 2012. С. 67–72.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>